IV OGÓLNOPOLSKA KONFERENCJA NAUKOWA „PRAKSEOLOGIA W SZTUCE WOJENNEJ. LOGISTYKA W KSZTAŁTOWANIU BEZPIECZEŃSTWA" – KALISZ, 25-26 MARCA 2026 R.

Pierwsze miesiące 2026 roku dobitnie przypominają twierdzenie Platona, że częścią umiejętności politycznych są umiejętności wojenne. 3 stycznia w godzinach porannych siły specjalne Stanów Zjednoczonych Ameryki dokonały spektakularnego pojmania uzurpatora Wenezueli Nicolása Maduro. Poprzedzona zapewne długotrwałym planowaniem i rozpoznaniem, trwająca kilkadziesiąt godzin akcja zakończyła się pełnym sukcesem. Przez wielu analityków postawa polityków i żołnierzy amerykańskich stawiana była za wzór pragmatycznego działania, szczególnie w stosunku do postępów Rosji na wojnie z Ukrainą. Wszak 22 lutego minęła piąta rocznica agresji Moskali na Kijów, którzy wobec niemożliwości uzyskania powodzenia ustabilizowali front w walce na wyniszczenie. Nie umilkły jeszcze komentarze dotyczące bilansu pięciu lat tej wojny, kiedy US Navy wraz z siłami powietrznymi Izraela, uderzeniami z powietrza rozpoczęli wojnę z Iranem. O ile działania w Caracas zakończyły się pełnym sukcesem, o tyle konflikt z Iranem stawia przed analitykami poważne pytania dotyczące jego celów, przebiegu i konsekwencji.

W tym samym czasie rząd polski, władza samorządowa i społeczeństwo, pobudzone medialnymi informacjami o rosnącym zagrożeniu wojennym, żyje ustawą o obronie cywilnej i ochronie ludności. Trwają szkolenia w samorządach, próbuje się uporządkować system zarządzania i dowodzenia, rozważa się sposoby implementacji poszczególnych zapisów aktów prawnych.

W obu przypadkach, tych dotyczących aktywnych konfliktów zbrojnych, jak i tych związanych z przygotowaniem społeczności do wojny, istotnym tematem jest zabezpieczenie logistyczne. Podkreśla się na przykład, że do walki z dronami wykorzystuje się wyspecjalizowane i drogie uzbrojenie, czym znacznie zwiększa się koszty działań zwalczając tanie środki napadu kosztownymi pociskami. Co więcej przedłużający się czas konfliktu, w połączeniu z utratą wysokospecjalistycznego uzbrojenie nie tylko ogołaca magazyny zgrupowania operacyjnego, ale

opróżnia również zapasy strategiczne oraz zmusza do przerzutu broni z Europy, Korei Południowej i Japonii, czym obniża się potencjał odstraszania na tych teatrach potencjalnej wojny. Natomiast w kontekście ochrony ludności pojawiają się pytania: Ile i jakie zapasy gromadzić? Gdzie je magazynować i utrzymywać? Jak zarządzać ich rotacją i dystrybucją?

Oceniając powyżej zarysowaną sytuację oraz starając się odpowiedzieć na rodzące się pytania, środowisko naukowe Instytutu Nauk o Bezpieczeństwie Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego (INoB) oraz Polskie Towarzystwo Geopolityczne (PTG) zorganizowało Ogólnopolską Konferencję Naukową: *Prakseologia w sztuce wojennej. Logistyka w kształtowaniu bezpieczeństwa.* Spotkanie to wpisuje się w cykl corocznych konferencji poświęconych sprawności działania w sztuce wojennej przeznaczonych na prezentację i przybliżenie miejsca i roli kolejnych służb wojskowych i rodzajów sił zbrojnych w kształtowaniu bezpieczeństwa. We wcześniejszych sympozjach naukowej refleksji poddane zostały Wojska Lądowe (Przegląd Geopolityczny, 44, s. 161-170), Wojska Obrony Terytorialnej (Przegląd Geopolityczny, 49, s. 178-188) i Siły Powietrzne (Przegląd Geopolityczny, 52, s. 172-179). W tym roku zajmowano się szeroko rozumianą logistyką. W przyszłości rozważane są kolejne obszary zainteresowania obejmujące zarządzanie i dowodzenie, Wojska Specjalne i rozpoznanie.

Patronat honorowy nad konferencją objął Rektor Uniwersytetu Kaliskiego Pan prof. dr hab. n. med. i n. o zdr. Andrzej Wojtyła oraz Prezydent Kalisza Pan mgr inż. arch. Krystian Kinastowski. Patronatem konferencję objęli również komendanci-rektorzy najważniejszych uczelni zajmujących się naukami o bezpieczeństwie: Komendant-Rektor Akademii Sztuki Wojennej w Warszawie, Pan dr Mieczysław Gocuł, gen. w st. spocz., Komendant-Rektor Akademii Pożarniczej w Warszawie Pan nadbryg. dr. inż. Tomasz Klimczak oraz Komendant-Rektor Akademii Policji w Szczytnie Pani insp. dr Agata Malasińska-Nagórny.

Wśród współorganizatorów konferencji wymienić należyfirmy i organizacje współpracujące z poszczególnymi rodzajami sił zbrojnych. Należą do nich stali partnerzy konferencji: firma TELdat z Bydgoszczy – jedyna polska firma z zakresu wojskowego ICT oraz Autocomp Management ze Szczecina dostarczająca systemy trenażerów i symulatorów współczesnego pola walki. Spółka TELdat jest przedsiębiorcą realizującym zadania na rzecz Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych podmiotów krajowych i

międzynarodowych. Jej sztandarowym produktem jest Wielodomenowy Zautomatyzowany System Zarządzania Walką Poziomu Operacyjnego/Taktycznego HMS C3IS JAŚMIN oraz Wielośrodowiskowy Zautomatyzowany System Zarządzania Kryzysowego SZK JAŚMIN. Firma Autocomp Managment jest między innymi producentem Kompleksowego Symulatora Taktycznego i Ogniowego dla plutonu czołgów oraz symulatorów celowników optycznych do sprzętu wojskowego. Ponadto w tej edycji konferencję wspierała spółka AMW REWITA zarządzająca 12 ośrodkami wypoczynkowymi zlokalizowanymi w całej Polsce oraz Stowarzyszenie Aglomeracja Kalisko-Ostrowska (SAKO) będąca zrzeszeniem 25 jednostek samorządu terytorialnego – gmin i powiatów Aglomeracji Kalisko-Ostrowskiej.

Wśród współorganizatorów należy jeszcze wymienić przedstawicieli: Akademii Sztuki Wojennej i Akademii Pożarniczej z Warszawy, Akademii Policji w Szczytnie, Lotniczej Akademii Wojskowej z Dęblina, Uniwersytetu Wrocławskiego i Uniwersytetu Przyrodniczego z Wrocławia, Uniwersytetu Pomorskiego ze Słupska oraz Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej z Krakowa. Wielu z nich to obecni lub byli członkowie PTG.

Aktywną rolę w organizacji przedsięwzięcia odgrywali członkowie Polskiego Towarzystwa Geopolitycznego - oddział w Kaliszu, który powołany został do życia w 2023 roku. Struktura kaliska towarzystwa liczy obecnie 15 członków. Wśród nich znajdują się: Dyrektor INoB, Pan prof. dr hab. inż. dr h.c. Jarosław Wołejszo, który jest wiceprezesem zarządu PTG do spraw naukowych, Panowie: prof. dr hab. inż. Jan Posobiec, dr hab. Ireneusz Dziubek, dr hab. inż. Marek Kubiński, dr hab. inż. Konrad Malasiewicz, dr hab. inż. Tomasz Rubaj, dr hab. inż. Waldemar Scheffs, którzy wchodzą w skład Rady Naukowej PTG, a także Pani dr Zofia Marciniak przewodnicząca Komisji Rewizyjnej PTG. Można sądzić, że po powstaniu oddziału PTG w Kaliszu, konferencja stała się sztandarowym przedsięwzięciem rozpoznawczym, w tym tegoroczna marcowa konferencja prakseologiczna.

Tegoroczne spotkanie było poświęcone roli logistyki w kształtowaniu bezpieczeństwa. Jego celem było podjęcie debaty naukowej oraz stworzenie forum do prezentacji aktualnych wyników badań, integracja środowiska nauk o bezpieczeństwie poprzez wymianę poglądów, dobrych praktyk i opinii. W ramach tego celu podjęto próbę wypracowania nowatorskich, teoretycznych i praktycznych rozwiązań problemów logistycznych służących bezpieczeństwu państwa w obliczu współczesnych, wielowymiarowych konfliktów zbrojnych, a ponadto

wskazanie, w jaki sposób nowoczesne technologie, globalizacja łańcuchów dostaw i wojna informacyjna wpływają na funkcjonowanie systemów logistycznych w czasie pokoju i wojny.

Główny problem badawczy konferencji, przyjęty w jej założeniu, koncentrował sięna poszukiwaniu odpowiedzi na pytanie: *W jaki sposób efektywne zarządzanie logistyką wpływa na zwiększenie poziomu bezpieczeństwa w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym?* Dla tak sprecyzowanego pytania, wobec zmieniającej się roli logistyki we współczesnym środowisku i konfliktach zbrojnych, postawiono następujące problemy szczegółowe:

1. Jaką rolę odgrywa logistyka wojskowa i cywilna w zapewnieniu bezpieczeństwa narodowego w nowoczesnych konfliktach?
2. W jaki sposób charakter współczesnych konfliktów wpływa na strategie i struktury logistyczne państwa?
3. Jakie wyzwania stoją przed logistyką w dobie globalnych kryzysów (pandemie, zakłócenia łańcuchów dostaw, cyberataki)?
4. Jakie znaczenie ma współpraca międzysektorowa (cywilno-wojskowa), jak również międzynarodowa w budowie odporności logistycznej państwa oraz wypełnianiu funkcji i realizacji zadań wsparcia państwa-gospodarza (HNS)?
5. W jaki sposób transformacja cyfrowa (AI, Big Data, Internet Rzeczy, drony, autonomiczne pojazdy) może zwiększyć efektywność logistyki w warunkach zagrożeń militarnych?

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał rektor Uniwersytetu Kaliskiego, prof. dr. hab. n. med. i n. o zdr. Andrzej Wojtyła. W wystąpieniu, odniósł się do trudnej sytuacji geopolitycznej w jakiej znajduje się Polska sąsiadująca z zaangażowaną w wojnę Ukrainą. Podkreślił, że ostatnie głosy naukowców, zajmujących się bezpieczeństwem nie są optymistyczne, a sytuacja międzynarodowa nie jest stabilna. Zmusza to społeczeństwo do podjęcia działań mających na celu właściwą ocenę sytuacji oraz podjęcie działań zmierzających do zapobiegania sytuacją ekstremalnym i przygotowania na ewentualny kryzys. Poprzedzający wystąpienie rektora, dyrektor INoB Uniwersytetu Kaliskiego, prof. dr hab. inż. dr h.c. Jarosław Wołejszo w swoim wystąpieniu powitał gości oraz życzył owocnych obrad w murach uczelni i miłych doznań w królewskim Kaliszu.

Konferencję rozpoczął wykład wprowadzający prof. dr. hab. Eugeniusza Nowaka na temat *Moja przygoda z logistyką*. Pan profesor

przez wiele lat na Akademii Obrony Narodowej zajmował się problematyką taktyki tyłów i kierował Katedrą Logistyki Wojsk Lądowych. Zajmując kolejne stanowiska naukowo-dydaktyczne wykształcił szereg oficerów Wojska Polskiego, a w tym przyszłych naukowców zajmujących się naukami o bezpieczeństwie z Kalisza. Jego wykład był retrospekcją doświadczeń w badaniach nad logistyką Sił Zbrojnych, a także tak zwaną logistyką cywilną i sytuacji kryzysowych. W ten sposób wprowadził uczestników konferencji w całe spektrum współczesnej praktyki i teorii dziedziny zajmującej się planowaniem i realizacją zaopatrzenia, usług i różnego rodzaju zabezpieczenia działań.
Następnie uczestnicy konferencji przystąpilido I sesji plenarnej pod tytułem *Logistyka w służbach mundurowych i zarządzaniu kryzysowym.* Główna idea obrad sprowadzała się do zaprezentowania teorii i praktyki działań logistycznych w Siłach Zbrojnych, Straży Pożarnej, Policji i ochronie ludności. Sesje prowadzili prof. dr hab. dr h.c. Bogusław Szulc oraz dr Zuzanna Przyłuska. *Rolę logistyki wojskowej w budowaniu odporności państwa* zaprezentował płk. dr inż. Maciej Szukalski. *Logistykę w działaniach ratowniczo-gaśniczych* omówił st. bryg. dr hab. inż. Marcin Anszczak. *Logistyczne aspekty współdziałania Policji i Żandarmerii Wojskowej* przedstawił nadkom. dr Łukasz Foryś, a *Logistykę w sytuacjach kryzysowych jako fundament odporności społecznej* objaśnił dr Witold Słomiany. Dyskusja jednoznacznie potwierdziła dobrze znane hasło, że *logistyka nie jest wszystkim, ale wszystko bez logistyki jest niczym*.

Po przerwie kawowej uczestnicy konferencji zgromadzili się na II sesji plenarnej. Swoim tematem nawiązywała ona do wystąpienia dr. W. Słomianego i w całości poświęcona była logistyce w sytuacjach kryzysowych. Dyskusję prowadzili członkowie PTG płk dr hab. Dariusz Bogusz z Lotniczej Akademii Wojskowej w Dęblinie i dr Małgorzata Wilczyńska z Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza z Jarosławia. Do najciekawszych i wzbudzających największą liczbę pytań wystąpień zaliczyć należy prezentacje badań przedstawicieli Akademii Pożarniczej: mł. bryg. dr inż. Marcina Łapicza i mł. bryg. dr inż. Jacka Kalinko. Pierwszy z nich zaprezentował wyniki badań dotyczące *Wsparcia logistycznego działań gaśniczych podczas pożarów składowisk odpadów*. Drugi zajął się *Wzmocnieniem potencjału logistycznego Państwowej Straży Pożarnej w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej*. Podczas panelu zajmowano się również transportem lotniczym, wykorzystaniem

bezzałogowych statków powietrznych w logistyce oraz efektywnością i ryzykiem w transporcie ciężkiej techniki wojskowej.

W przerwie między panelami swoje osiągnięcia techniczne mógł zaprezentować przedstawiciel spółki Autocomp Management. Wszystkim chętnym, a szczególnie studentom biorącym udział w konferencji pokazano szkolno-treningowy system Pojedynek. Jest to skalowalny i modułowy zestaw pozwalający na indywidualny i zespołowy trening strzelecki. Przeznaczony jest do pracy w pomieszczeniach i zaciemnionych konstrukcjach polowych (namioty, wiaty itp.) utrzymujących stałe temperatury i wilgotności właściwe dla sprzętu informatycznego. Podstawowym elementem systemu jest moduł projekcyjny oraz pełnoskalowe repliki różnego rodzaju broni strzeleckiej. System jest łatwy w obsłudze i – w zależności od wybranej opcji – umożliwia całkowicie samodzielny trening (bez nadzoru) lub w asyście instruktora. Przeznaczony jest do nauki i doskonalenia umiejętności w zakresie bezpiecznego posługiwania się bronią, a w tym manualnej jej obsługi, celowania z wykorzystaniem różnych rodzajów celowników mechanicznych i kolimatorowych o „małych" powiększeniach, ćwiczeń w obserwacji – wykryciu, rozpoznaniu i identyfikacji celów, prowadzenia celnego ognia z różnych postaw, na różnych odległościach, w tym do celów ruchomych, ukazujących się, przy zmiennych warunkach oświetleniowych i ograniczonej widoczności, a także wspólnego wykonywania zadań strzeleckich o różnym stopniu skomplikowania. Prezentacja spotkała się z dużym zainteresowaniem, a każdy chętny mógł samodzielnie sprawdzić się w umiejętności prowadzenia ognia z broni strzeleckiej.

Następnie prezentacje poglądów i naukowe dyskusje podjęto w czterech równoległych panelach. Wszystkie dyskusje moderowali profesorowie Uniwersytetu Kaliskiego, a trzy z nich prowadzone były przez członków PTG. Pierwsza sesja równoległa, prowadzona przez dr. hab. inż. Waldemara Scheffsa poświęcona była *Bezpieczeństwu informacji w logistyce*. Podczas sesji królowała tematyka sztucznej inteligencji w logistyce, jej możliwości i zagrożeń z nią związanych. Drugi panel prowadziła dr hab. Magdalena Kalisiak-Mędelska. Jej tematem było *Zarządzanie bezpieczeństwem zdrowotnym i logistycznym w sytuacjach kryzysowych*. Głównym motywem dyskusji wśród naukowców było zagadnienie związane z obowiązkiem zgromadzenia i utrzymania zapasów przez gminę oraz generowanymi kosztami tego przedsięwzięcia. Kolejną sesję prowadził dr hab. inż. Tomasz Rubaj. Naukowcy podjęli w niej temat *Bezpieczeństwa i odporności systemów*

logistycznych w sytuacjach zagrożeń kryzysowych, informacyjnych i organizacyjnych. Popołudniowy cykl spotkań zamykała sesja on-line prowadzona przez dr hab. inż. Krystiana Frącika. Osoby, które nie miały możliwości przybyć do Kalisza, dzięki temu spotkaniu, miały możliwość wypowiedzenia się na temat *Innowacji i perspektyw w logistyce bezpieczeństwa.* W ramach czterech sesji równoległych głos zabrało ponad 30 naukowców.

Drugi dzień konferencji zawierał trzy równoległe panele naukowe. Ich głównym celem było udostępnienie katedr doktorantom i studentom wchodzącym w obszar działalności naukowej i zainteresowanych problemami bezpieczeństwa i logistyki. Pierwszy, prowadzony przez dr. hab. inż. Marka Kubińskiego obradował nad tematem *Wyzwania logistyki: od działań ratowniczych po zarządzanie kryzysowe*.Drugi, gromadzący liczna widownię, prowadził członek PTG, dr Piotr Kucharski. Podczas debaty poruszono zagadnienia związane z uwarunkowaniami geopolitycznymi, technologicznymi i społecznymi logistyki i bezpieczeństwa. Trzeci – debata oksfordzka prowadzona przez dr. Kamila Przyłuskę – zgromadził studentów Uniwersytetu Kaliskiego i Akademii Sztuki Wojennej, którzy podjęli z sobą dyskusję nad zadanym problemem logistycznym.

Obok obrad panelowych, konferencji towarzyszyły nieformalne rozmowy kuluarowe. Podkreślano w nich niepowtarzalną atmosferę stworzoną przez organizatorów, sprzyjającą zacieśnieniu relacji naukowych w wymiarze pokoleniowym, między przedstawicielami różnych dyscyplin naukowych oraz często odległymi ośrodkami badań. W rozmowach podejmowano wątki obecne na wcześniejszych konferencjach. Podkreślano,że mimo różnych stanowisk co do stopnia osiągnięcia celu konferencji, podjęta tematyka, dyskusja i końcowe wnioski były twórcze, a zamysł prowadzenia dyskursu naukowego w tym obszarze jest współcześnie istotny nie tylko dla środowiska naukowego, ale również dla społeczności międzynarodowej i lokalnej.

Kończąc sprawozdanie warto wspomnieć o organizatorach konferencji i ich związkach z Polskim Towarzystwem Geopolitycznym. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego konferencji był były członek PTG dr Kamil Przyłuska, który kierował zespołem kilkunastu doktorów, magistrów i licencjatów. Wśród nich szlifów organizacyjnych nabywał mgr Ryszard Laska, który w tym roku został członkiem PTG. Aktywna postawa przewodniczącego komitetu organizacyjnego oraz oddanie doktorantów i studentówpodejmujących wysiłek organizacyjny była znacząca. Bez ich zaangażowania, poświęconego czasu, a także

potencjału i doświadczenia konferencja nie miałaby tak przyjaznego oblicza i trudno by było myśleć o jej kontynuacji w przyszłości.Ich trud, często niedoceniany, miał jeszcze jeden pozytywny aspekt. Mieli oni niepowtarzalną okazję sprawdzenia w praktyce powiedzenia Alfreda Thayera Mahana, że *logistyka jest dla profesjonalistów.*

Konrad Malasiewicz